

Vergaderjaar 2006–2007

31 044

Jaarverslag van de Homogene Groep Internationale Samenwerking voor het jaar 2006

Nr. 1

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN BUITENLANDSE ZAKEN EN VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 16 mei 2007

Graag bieden wij u het jaarverslag 2006 van de Homogene Groep Internationale Samenwerking (HGIS) aan. In het HGIS-jaarverslag 2006 wordt op hoofdlijnen verslag gedaan van de belangrijkste resultaten en uitgaven ten aanzien van HGIS/ODA- en HGIS/non-ODA-middelen. Tevens worden per beleidsthema de gerealiseerde uitgaven gepresenteerd en enkele belangrijke resultaten toegelicht. Tot slot bevat het jaarverslag een aantal bijlagen waarin alle HGIS-uitgaven en -ontvangsten, onder meer per thema en per departement, worden gepresenteerd. Het HGIS-jaarverslag biedt daarmee een integraal overzicht van de uitgaven voor internationale samenwerking.

De minister van Buitenlandse Zaken,
M. J. M. Verhagen

De minister voor Ontwikkelingssamenwerking,
A. G. Koenders

HGIS JAARVERSLAG 2006

Inhoudsopgave	blz.
Voorwoord	3
1. HGIS op hoofdlijnen: belangrijkste resultaten en uitgaven	3
A. HGIS/non-ODA	3
B. HGIS/ODA	4
2. Toelichting op resultaten en realisaties per beleidsthema	6
Bijlagen:	
1. HGIS per begroting	18
2. ODA-uitgaven naar beleidsthema	22
3. ODA-prestatie 2006	24
4. ODA-uitgaven partnerlanden 2006	25
5. Uitgaven natuur, milieu en water	27
6. Uitgaven HIV/Aids, Malaria en Tuberculose	29
7. Uitgaven basisonderwijs	30
8. Non-ODA-uitgaven naar beleidsthema	31

VOORWOORD

Voor u ligt het HGIS-jaarverslag 2006. Dit verslag geeft, in aanvulling op de departementale jaarverslagen, een integraal overzicht van de besteding van de middelen voor Internationale Samenwerking in 2006.

De Nederlandse uitgaven voor Internationale Samenwerking, die op verschillende departementale begrotingen staan, zijn gebundeld in de Homogene Groep Internationale Samenwerking (HGIS). De HGIS maakt het mogelijk om buitenlanduitgaven in hun samenhang te bezien en bevordert interdepartementale samenwerking en prioriteitsstelling. Sinds 1997 heeft de HGIS bijgedragen aan een geïntegreerd en coherent buitenlandbeleid en programmatische samenwerking. Enkele aansprekende voorbeelden van deze samenwerking zijn de programma's «Matra», «Partners voor Water» en het «Stabiliteitsfonds».

In het hoofdstuk «HGIS op hoofdlijnen» worden de realisaties per thema op hoofdlijnen toegelicht. Vervolgens worden per beleidsthema enkele belangrijke resultaten toegelicht en de realisaties gepresenteerd. Meer gedetailleerde toelichtingen op behaalde resultaten en financiële realisaties kunt u vinden in de departementale verantwoordingen.

Tot slot bevat het jaarverslag een aantal bijlagen, waarin alle HGIS-uitgaven en -ontvangsten en dwarsdoorsneden daarvan worden gepresenteerd. Het HGIS-jaarverslag is daarmee het enige document dat een integraal overzicht biedt van de uitgaven voor Internationale Samenwerking.

1. HGIS op hoofdlijnen: belangrijkste resultaten en uitgaven

Binnen de HGIS is een tweedeling te maken tussen de uitgaven aan *Official Development Assistance* (ODA) met een jaarlijkse omvang van 0,8% van het BNP en de overige uitgaven aan internationale samenwerking, vaak kortweg aangeduid met «non-ODA». De totale realisatie voor de HGIS bedroeg in 2006 EUR 6,1 miljard. Voor de twee hoofdonderdelen van de HGIS, het ODA- en het non-ODA-gedeelte, volgen hieronder de belangrijkste resultaten en uitgavenrealisaties.

A. HGIS/non-ODA

De uitgaven voor de non-ODA begrotingsposten in de HGIS bedroegen in 2006 EUR 1,4 miljard. Dit is een stijging ten opzichte van het uitgavenniveau van 2005 (EUR 1,3 miljard).

Non-ODA-uitgaven naar beleidsthema (bedragen x EUR 1000)

	Realisaties 2005	Begroting 2006	Realisaties 2006
1. Versterkte internationale rechtsorde en eerbiediging van mensenrechten	59 819	61 649	55 803
2. Vrede, veiligheid en conflictbeheersing	281 683	272 197	402 007
3. Versterkte Europese samenwerking	130 977	127 029	123 176
4. Meer welvaart en minder armoede	201 538	260 013	183 573
5. Toegenomen menselijke en sociale ontwikkeling	13 543	11 810	17 716
6. Beter beschermd en verbeterd milieu	47 289	70 805	55 074
7. Welzijn en veiligheid van Nederlanders in het buitenland en regulering van het personenverkeer	11 139	14 820	13 997
8. Versterkt cultureel profiel, positieve beeldvorming in en buiten Nederland	45 939	41 332	50 682
9. Overige uitgaven	504 767	588 628	498 682
Totaal	1 296 694	1 448 283	1 400 710

Voor het beleidsthema *versterkte internationale rechtsorde en eerbiediging van mensenrechten* is in 2006 uiteindelijk minder uitgegeven dan geraamd. Uitgaven die lager uitvielen dan geraamd, zijn de contributiebetaling aan het Internationale Strafhof en de huisvestingskosten voor EUROPOL. Dit laatste als gevolg van vertraging in de nieuwbouw voor EUROPOL.

De uitgaven voor het beleidsthema *grotere veiligheid en stabiliteit, effectieve humanitaire hulpverlening en goed bestuur* waren hoger dan voorzien. Dat kwam vooral omdat er meer werd uitgegeven voor Nederlandse deelname aan crisisbeheersingsoperaties. Dit betrof met name de hoger dan geraamde kosten van de missie in Afghanistan en de bijdrage aan de vredesmissie in Darfur (AMIS) die verlengd werd.

Voor het beleidsthema *versterkte Europese samenwerking* werd minder uitgegeven dan verwacht. Dit heeft voornamelijk te maken met een lagere EU-toerekening van de begroting van de Europese Commissie aan de HGIS. De uitgaven voor ondersteuning bij pre-accessie vielen hoger uit als gevolg van intensivering van het Matra-programma voor Europese samenwerking.

Het beleidsthema *meer welvaart en minder armoede* laat minder uitgaven zien dan geraamd. De verlaging wordt grotendeels veroorzaakt door de lagere rentestand, een afname van de leningenportefeuille en minder aanspraak op garanties van de Nederlandse Investeringsbank voor Ontwikkelingslanden (NIO). Er werd meer uitgegeven dan geraamd aan programma's ter bevordering van internationaal ondernemen.

De non-ODA uitgaven binnen het beleidsthema *toegenomen menselijke ontplooiing en sociale ontwikkeling* zijn gestegen ten opzichte van 2005 en vielen ook hoger uit dan geraamd. Hogere uitgaven hebben voor een deel te maken met financiering van activiteiten ter bevordering van de media-pluriformiteit in Iran (amendement Karimi). Daarnaast is deze verhoging toe te schrijven aan financiering van gezondheidsprojecten van het United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC).

Binnen het beleidsthema *beter beschermd en verbeterd milieu* stegen de uitgaven ten opzichte van 2005. Zo zijn de bijdragen aan het Global Environmental Facility (GEF) verhoogd. Tevens werd in 2006 meer uitgegeven aan het CO₂-reductieprogramma Clean Development Mechanism (CDM), ofschoon minder dan geraamd.

Voor het beleidsthema *welzijn en veiligheid van Nederlanders in het buitenland en regulering van het personenverkeer* stegen de uitgaven ten opzichte van het jaar ervoor. In 2006 werd de evacuatie van Nederlanders uit Libanon gefinancierd alsmede de extra kosten voor consulaire bijstand tijdens het WK voetbal en de Olympische winterspelen.

De hogere uitgaven voor het beleidsthema *versterkt cultureel profiel en positieve beeldvorming in en buiten Nederland* houden verband met hogere uitgaven voor het Programma Ondersteuning Buitenlands beleid (POBB) en Europese bewustwording.

B. HGIS/ODA

De ODA-uitgaven aan de beleidsthema's in de HGIS bedroegen EUR 4,7 miljard in 2006 en waren hiermee EUR 461 miljoen hoger dan in 2005. De uitgaven over 2006 zijn ook EUR 365 miljoen hoger dan begroot. Deze stijging heeft te maken met de herberekening van het Bruto Nationaal

Product (BNP), waardoor het ODA-budget steeg. De ODA-prestatie komt in 2006 uit op 0,81%.

ODA-uitgaven naar beleidsthema (bedragen x EUR 1000)

	Realisaties 2005	Begroting 2006	Realisaties 2006
1. Versterkte internationale rechtsorde en eerbiediging van mensenrechten	26 450	25 474	29 834
2. Vrede, veiligheid en conflictbeheersing	678 360	600 538	705 296
3. Versterkte Europese samenwerking	347 590	364 023	344 126
4. Meer welvaart en minder armoede	1 355 615	1 184 715	1 255 049
5. Toegenomen menselijke en sociale ontwikkeling	1 239 426	1 466 408	1 703 471
6. Beter beschermd en verbeterd milieu	276 816	340 863	324 179
7. Welzijn en veiligheid van Nederlanders in het buitenland en regulering van het personenverkeer	75 764	108 059	90 130
8. Versterkt cultureel profiel, positieve beeldvorming in en buiten Nederland	33 245	33 728	37 576
9. Overige uitgaven	193 007	199 178	197 924
Totaal	4 226 273	4 322 986	4 687 585

De uitgaven voor het thema *versterkte internationale rechtsorde en eerbiediging van de mensenrechten* zijn toegenomen in 2006. Dit betreft programma's op het gebied van mensenrechten in zowel partnerlanden als niet-partnerlanden.

De uitgaven voor *vrede, veiligheid en conflictbeheersing* zijn in 2006 toegenomen ten opzichte van 2005 en zijn EUR 105 miljoen hoger dan geraamd. Er werd extra geld uitgegeven voor slachtoffers van de droogte in de Hoorn van Afrika en voor humanitaire hulp in Sudan, Libanon en Noord-Uganda. Ook is er een extra bijdrage gedaan aan het *Central Emergency Response Fund* (CERF) en zijn er middelen beschikbaar gesteld voor wederopbouw na de aardbeving in Yogyakarta en voor wederopbouw-activiteiten in Afghanistan.

De uitgaven voor *Versterkte Europese Samenwerking* zijn lager dan geraamd. Dit komt door lagere uitgaven aan het Europees Ontwikkelingsfonds, alsmede door een lagere toerekening van de EU-begroting aan Ontwikkelingssamenwerking.

De uitgaven voor het beleidsthema *Meer welvaart en minder armoede* zijn hoger dan geraamd. Enerzijds is de EKI-toerekening over 2006 lager uitgekomen dan oorspronkelijk geraamd, omdat minder schulden zijn kwijtgescholden dan verwacht. Anderzijds zijn de uitgaven voor zowel begrotingssteun in een aantal partnerlanden als het versterken van het ondernemingsklimaat in ontwikkelingslanden toegenomen.

In 2006 werden meer middelen besteed aan het thema *Toegenomen menselijke en sociale ontwikkeling* dan in 2005. Ook ten opzichte van de ramingen voor 2006 zijn de bestedingen hoger. Met deze verhoging wordt onder andere verder gestalte gegeven aan de intensivering om de motie Hessing (15% van het ontwikkelingsbudget uitgeven aan basisonderwijs) te realiseren in 2007. Ook voor programma's op het gebied van kennisontwikkeling zijn meer middelen beschikbaar gesteld. Voor de beleidsprioriteit HIV/Aids, tuberculose en malaria heeft een verdere intensivering plaatsgevonden, in lijn met de motie Terpstra/Koenders. De met de motie beoogde verdubbeling van uitgaven in 2007 (ten opzicht van die in 2002) is reeds in 2006 gerealiseerd. Ook voor programma's op het gebied van (reproductieve) gezondheidszorg zijn meer middelen beschikbaar gesteld.

In 2006 werd meer uitgegeven op het thema *Beter beschermd en verbeterd milieu* dan in 2005. Ten opzichte van de begroting voor 2006 werd iets minder uitgegeven, met name door vertraging in enkele landenprogram-

ma's voor milieu. Binnen dit beleidsthema werd meer geld uitgegeven voor water, in verband met de doelstelling om in 2015 duurzame aansluitingen voor drinkwater en sanitaire voorzieningen te hebben gerealiseerd voor 50 miljoen mensen.

Het HGIS-jaarverslag bevat zoals gebruikelijk een apart realisatie-overzicht voor de uitgaven voor basisonderwijs¹, HIV/Aids, tuberculose en malaria, en natuur, milieu en water (zie bijlage 5, 6 en 7).

De kosten voor eerstejaarsopvang van asielzoekers (beleidsthema *Welzijn en veiligheid van Nederlanders in het buitenland en regulering van het personenverkeer*) zijn lager dan begroot. Dit werd veroorzaakt door met name een kortere verblijfsduur van eerstejaarsasielzoekers in het Centraal Opvang Asielzoekers (COA) dan voorzien.

2. Toelichting op resultaten en realisaties per beleidsthema

In dit hoofdstuk wordt per beleidsthema een aantal belangrijke resultaten toegelicht. Ook worden de realisaties gepresenteerd in een tabel. Daarbij is steeds aangegeven welk deel van de uitgaven als officiële ontwikkelingssamenwerking (ODA) kwalificeert. Voor meer gedetailleerde informatie wordt verwezen naar de jaarverslagen 2006 van de bij de HGIS betrokken ministeries.

Beleidsartikel 1: Versterkte internationale rechtorde en eerbiediging van mensenrechten

Een sterke en goed functionerende internationale rechtsoorde is een middel om te komen tot een meer rechtvaardige, vreedzame en welvarende wereld. Nederland zet zich hiervoor in. Niet alleen het vastleggen van normen is belangrijk, maar ook de naleving ervan. Rechtstoegang en rechtspraak zijn daarbij onmisbare instrumenten.

Beleidsthema 1, Versterkte internationale rechtsoorde en eerbiediging van mensenrechten (bedragen x EUR 1000)

Begroting/beleidsterrein/artikel/omschrijving		Begroting 2006		Mutatie		Realisaties 2006	
		Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
BZ	01.01 Internationale rechtsoorde	32 003	3 352	5 234	414	37 237	3 766
	01.02 Mensenrechten	27 606	22 122	4 760	3 946	32 366	26 068
	01.03 Internationale juridische instellingen	11 349	0	-2 147	0	9 202	0
Justitie	13.04.01 Rechtshandhaving en criminaliteitsbestrijding/ VN-cellen	975		0		975	
	91.01.01 Effectieve besturing van het Justitieapparaat/ Europol	15 190		-9 333		5 857	
	Totaal	87 123	25 474	-1 486	4 360	85 637	29 834

Mensenrechten

Nederland heeft zich ook in 2006 sterk gemaakt voor de bevordering van de naleving van mensenrechten in de wereld. In 2006 werden meer mensenrechtenactiviteiten gefinancierd dan in voorgaande jaren, in het bijzonder in het Midden-Oosten. In Jordanië – evenals in een aantal andere Arabische landen – is bijgedragen aan de versterking van de positie van de vrouw. Dit is onder meer bereikt door de instelling en uitbreiding van juridische bijstandskantoren, opvanghuizen, *hotlines*, websites en bewustwordingscampagnes.

¹ In de term «basisonderwijs» zijn in het gehele HGIS-jaarverslag eveneens begrepen voorschools onderwijs, alfabetisering en lager beroepsonderwijs.

In een aantal partnerlanden werden activiteiten op het gebied van mensenrechten beter geïntegreerd in bilaterale ontwikkelingsprogram-

ma's. Zo werd in Pakistan in door Nederland ondersteunde leerlooierijen en textiefabrieken aandacht besteed aan arbeidsrechten. Tevens werd in de dialoog over onderwijs met de *North Western Frontier Province* het recht op onderwijs voor meisjes als uitgangspunt genomen.

In 2006 werd Nederland gekozen tot lid van de nieuwe VN-mensenrechtenraad. Deze raad bevindt zich momenteel in een opbouwfase. Nederland heeft voorstellen gedaan voor een krachtig mechanisme om mensenrechtensituaties op landenniveau adequaat te behandelen en heeft de bereidheid getoond dit uitgebreide mensenrechtenexamen af te leggen. Daarnaast heeft Nederland zich ingezet voor versterking van de positie van onafhankelijke VN-mensenrechtenrapporteurs.

Internationaal Strafhof (ICC)

Nederland heeft zich ingezet voor het bevorderen van de integriteit en universaliteit van het Internationale Strafhof, evenals voor de implementatie door landen van de verplichtingen van het Statuut van Rome. Met het Statuut van Rome werd in 1998 op voordracht van de *Verenigde Naties* de basis gelegd voor de oprichting van het Internationaal Strafhof.

Het ICC heeft het afgelopen jaar zijn eerste inhoudelijke zitting gehouden. Een van oorlogsmisdaden verdachte Congolees werd voorgeleid voor de rechter in Den Haag.

Internationale steun voor het ICC neemt gestaag toe; vier nieuwe landen ratificeerden het Statuut van Rome in 2006.

Beleidsartikel 2: Vrede, veiligheid en conflictbeheersing

Veiligheidsvraagstukken hebben een centrale plaats in het buitenlandbeleid. De bestrijding van internationaal terrorisme en het tegengaan van de verspreiding van massavernietigingswapens staan hoog op de agenda. Veiligheid en stabiliteit zijn belangrijke voorwaarden voor effectieve armoedebestrijding en de opbouw van rechtvaardige en democratische samenlevingen in ontwikkelingslanden. Nederland draagt bij aan veiligheid en stabiliteit door steun aan crisisbeheersingsoperaties, goed bestuur, politieke hervormingen en bestrijding van milieudegradatie.

Beleidsthema 2, Vrede, veiligheid en conflictbeheersing (bedragen x EUR 1000)

Begroting/beleidssterrein/artikel/omschrijving		Begroting 2006		Mutatie		Realisaties 2006	
		Totaal	vv. ODA	Totaal	vv. ODA	Totaal	vv. ODA
BZ	02.01 Nationale en bondgenootschappelijke veiligheid	14 023	0	- 3 496	0	10 527	0
	02.02 Bestrijding internationaal terrorisme	0	0	0	0	0	0
	02.03 Non-proliferatie en ontwapening	8 319	732	- 54	68	8 265	800
	02.04 Conventionele wapenbeheersing	0	0	0	0	0	0
	02.05 Regionale stabiliteit en crisisbeheersing	265 958	253 533	8 423	- 19 043	274 381	234 490
	02.06 Humanitaire hulpverlening	216 328	212 325	129 373	127 558	345 701	339 883
	02.07 Goed bestuur	154 607	120 948	- 4 547	2 648	150 060	123 596
	02.09 Grotere veiligheid door strijd tegen milieudegradatie	0	0	2 000	2 000	2 000	2 000
	Defensie	09 Crisisbeheersingsoperaties (additionele kosten)	153 500	13 000	106 015	- 8 473	259 515
09 Crisisbeheersingsoperaties (VN-contributie)		60 000	0	- 3 146	0	56 854	0
Totaal		872 735	600 538	234 568	104 758	1 107 303	705 296

Humanitaire hulp

Ook in 2006 toonde Nederland zich weer een vooraanstaande en slagvaardige humanitaire donor. De effectiviteit van de Nederlandse hulp werd in een evaluatie-onderzoek van de Inspectie Ontwikkelingssamenwerking en

Beleidsvaluatie (IOB) en in het *peer review* van de OESO/DAC bevestigd. Nederland heeft een vooraanstaande rol gespeeld in het streven naar «*Good Humanitarian Donorship*», waarin een aantal gelijkgezinde donoren tracht de algehele kwaliteit van humanitaire hulp verder te verbeteren.

De uiteindelijke uitgaven aan noodhulp waren hoger dan geraamd. De belangrijkste verhogingen waren een bijdrage aan het *Central Emergency Response Fund* (CERF) en de *Common Humanitarian Funds* (CHF). Het CERF werd in 2006 door de VN opgericht. Deze noodhulpfaciliteit wordt beheerd door het *Office for the Coördination of Humanitarian Affairs* (OCHA), onderdeel van het VN-secretariaat. Dit fonds moet de VN in staat stellen om bij nieuwe rampen, of in zogenaamde vergeten crises, snel en flexibel hulp te bieden. CERF vloeit voort uit het *Good Humanitarian donorship* proces. De ervaringen met het CERF in 2006 waren, ondanks kinderziektes, goed. Nederland droeg in totaal EUR 40 miljoen bij en was daarmee de derde donor.

De nieuwe *Common Humanitarian Funds* (CHF) in Sudan en de DR Congo hebben aan de verwachtingen voldaan. In een CHF storten een aantal donoren gezamenlijk hun bijdrage, waarna de humanitaire coördinator (HC) in het land zelf de fondsen toewijst. Volgens een evaluatiestudie zijn planning, prioritering en coördinatie van de humanitaire hulp daardoor sterk verbeterd, terwijl de positie van de humanitaire coördinator in beide landen is versterkt. Voorheen niet of nauwelijks gefinancierde sectoren (bijvoorbeeld gezondheid) kunnen nu wel rekenen op middelen.

Vrede en veiligheid

Veiligheidsvraagstukken hebben een centrale plaats in het buitenlandbeleid. Veiligheid en stabiliteit zijn noodzakelijke voorwaarden voor ontwikkeling. Een effectieve, krachtige Nederlandse rol op het internationale toneel is alleen mogelijk met een geïntegreerd buitenlands beleid, waarbij de inspanningen op elkaar aansluiten en Nederland met één stem spreekt. In Den Haag is daarom de interdepartementale samenwerking verder versterkt. In 2006 heeft dat onder andere geleid tot de ontwikkeling van de zogenoemde 3D-benadering van *Defense, Diplomacy and Development*. Hieraan wordt bijvoorbeeld invulling gegeven in Afghanistan, waar Nederlandse diplomaten, militairen en experts op het terrein van ontwikkelingsamenwerking nauw met elkaar samenwerken.

Met de deelname aan de NAVO-missie in Zuid-Afghanistan, de *International Security Assistance Force* (ISAF), levert Nederland steun aan de Afgaanse regering om stabiliteit, welvaart en veiligheid te bevorderen in de provincie Uruzgan. In de gebieden waar Nederland in 2006 een presentie heeft opgebouwd, heeft het provinciale bestuur zijn gezag kunnen versterken. Het Nederlandse Provinciaal Reconstructie Team in Uruzgan heeft 200 kleine projecten in uitvoering, vooral ten behoeve van rurale basisinfrastructuur, ten bate van 30 000 mensen. Ook is Nederland gestart met het opleiden en toerusten van de lokale politie.

Het Nederlandse optreden buiten de landsgrenzen om bij te dragen aan stabiliteit en veiligheid elders, reikte in 2006 verder dan Afghanistan. In VN-, EU- en NAVO-kader zette Nederland civiele experts en militairen in voor missies in onder meer Afrika (EUFOR/Democratische Republiek van Congo), het Midden-Oosten (UNIFIL) en Europa (EUFOR/Bosnië).

In Burundi heeft Nederland de activiteiten op het gebied van *Security Sector Reform* (SSR) sterk uitgebreid. Met deze activiteiten draagt Nederland bij aan het hervormen van de veiligheidssector, waardoor de stabili-

teit van Burundi wordt vergroot. Nederland is de grootste bilaterale donor van het Demobilisatie en Reïntegratie Programma van de Wereldbank. In zeven landen in het Grote Meren gebied werden tot eind 2006 middels dit programma 277 000 strijders gedemobiliseerd.

Beleidsartikel 3: Versterkte Europese samenwerking

Nederland wil constructief bijdragen aan het realiseren van de doelstellingen van de Europese Unie, zoals die zijn vastgelegd in de Europese verdragen. Optimale behartiging van de belangen van Nederland, de Nederlanders en de Unie staat centraal. Nederland beoogt een verdere verdieping van de Europese integratie en een nauwere samenwerking tussen de Europese Unie en de Raad van Europa.

Beleidsthema 3, Versterkte Europese samenwerking (bedragen x EUR 1000)

Begroting/beleidsterrein/artikel/omschrijving		Begroting 2006		Mutatie		Realisaties 2006	
		Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
BZ	03.02 Ondersteuning bij pre- en postaccessie	10 100	0	2 714	0	12 814	0
	03.03 EOF Europees Ontwikkelingsfonds	150 071	150 071	- 10 697	- 10 697	139 374	139 374
	03.04 Nederlandse positie in de EU	3 385	0	25	0	3 410	0
	03.05 Raad van Europa	8 000	0	1 008	0	9 008	0
Toerekening	EU-begroting	319 496	213 952	- 16 800	- 9 200	302 696	204 752
Totaal		491 052	364 023	- 23 750	- 19 897	467 302	344 126

Europees ontwikkelingsbeleid

Nederland probeerde ook in 2006 de effectiviteit van het Europees ontwikkelingsbeleid verder te verbeteren. Dat kan door betere coherentie, coördinatie en complementariteit in de Europese ontwikkelingssamenwerking. Nederland heeft een hoofdrol gespeeld bij de totstandkoming van het raamwerk *Policy Coherence for Development* waaraan alle EU-lidstaten zich hebben gecommitteerd. Afsproken is dat nieuw EU-beleid op een systematische wijze zal worden gescreend op de effecten voor de ontwikkelingslanden.

Nederland heeft zich tevens ingezet voor de verbetering van de uitvoering van het Europees Ontwikkelingsfonds (EOF). In 2006 is de aanzet gegeven voor een nieuwe programmering en regelgeving voor de uitvoering van het tiende EOF (2008–2013). Dit zal in 2007 verder worden afgerond. De programmering neemt internationaal afgestemde armoedestrategieën (PRSP) als uitgangspunt. De nieuwe regelgeving voor het EOF zal zorgen voor minder zware procedures en een programmagerichte benadering. Ook krijgt coördinatie tussen delegaties van de Commissie en ambassades van de lidstaten een prominenter rol binnen het EOF. Daarnaast zal er binnen het EOF vanaf 2008 medefinanciering mogelijk zijn waardoor voor gezamenlijke activiteiten geen dubbele administratie gevoerd hoeft te worden. De uitvoering van het lopende negende EOF is in 2006 ook verbeterd ten opzichte van vorige jaren. Hulp gelden blijven minder lang op de plank liggen en het «EOF-stuwmeer» is bijna verdwenen.

Matra

Het Matra-programma heeft als algemene doelstelling de landen in Midden- en Oost-Europa te ondersteunen bij de overgang naar een democratische, plurale samenleving. Het programma is opgebouwd uit twee deelprogramma's, te weten Matra voor Goed Bestuur (beleidsthema 2) en Matra voor Europese Samenwerking (beleidsthema 3).

In 2006 is het accent van Matra verder verschoven naar Roemenië, Bulgarije, de overige kandidaat-lidstaten en de nieuwe bureaus van de Europese Unie.

In 2006 waren 117 Matra goed bestuur projecten in uitvoering en zijn 38 nieuwe projecten voor subsidie geselecteerd. In Novosibirsk (Rusland) is in 2006 bijvoorbeeld een debatcentrum opgezet, waar mensen elkaar kunnen ontmoeten om over maatschappelijke onderwerpen te discussiëren. Ook is een project geselecteerd van de rechtenfaculteit van de Universiteit in Zagreb en het Nederlands Helsinki Comité voor het inrichten van een database over oorlogsmisdaden in Kroatië.

Personen uit de in 2004 toegetreden lidstaten konden in 2006 voor het laatst in Nederland een studie of training in het kader van Matra voor Europese Samenwerking beginnen. Sinds 1999 hebben 3446 ambtenaren en studenten deelgenomen. De laatste Matra flexprojecten (korte projecten) voor onder andere juridische samenwerking met Hongarije, werden goedgekeurd en de eerste flexprojecten met Marokko en Oekraïne vonden plaats. Voor het eerst namen Macedonische ambtenaren deel aan de training *Administration of Justice*.

In 2006 waren 28 lange pre-accessie projecten in de kandidaat-lidstaten in uitvoering, 12 nieuwe projecten werden uitgewerkt. Een voorbeeld hiervan is de ondersteuning door de Nederlandse Politie van hun Roemeense collega's bij het effectief opzetten van drugsbestrijding. Het Nationaal Contactpunt *Twinning* (NCT) bij Matra steunde ook in 2006 vakdepartementen bij de inschrijving op EU *twinning*-projecten. Nederland werd voor 27 projecten geselecteerd, waaronder een *twinning in Turkije op het gebied van vrouwenemancipatie* en een *twinning* in Macedonië op het terrein van openbare financiën.

Beleidsartikel 4: Meer welvaart en minder armoede

Nederland streeft naar duurzame vergroting van welvaart en vermindering van armoede. Mondialisering biedt kansen voor welvaarts-groei in Nederland en de Europese Unie en voor armoedebestrijding in ontwikkelingslanden. Om die kansen te realiseren streeft Nederland ernaar de internationale economische rechtsorde te versterken en zo bij te dragen aan het verbeteren van de internationale marktwerking.

Beleidsthema 4, Meer welvaart en minder armoede (bedragen x EUR 1000)

Begroting/beleidssterrein/artikel/omschrijving		Begroting 2006		Mutatie		Realisaties 2006	
		Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
BZ	04.01 Handels- en financieel systeem	63 157	3 306	- 38 746	- 2 316	24 411	990
	04.02 Armoedebestrijding	288 974	281 657	176 255	177 451	465 229	459 108
	04.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	353 764	303 126	150 656	201 294	504 420	504 420
	04.04 Kwaliteit en effectiviteit ontwikkelingssamenwerking	19 771	19 771	- 1 086	- 1 086	18 685	18 685
	04.05 Nederlandse handels- en investeringsbevordering	5 275	0	159	0	5 434	0
Justitie	13.02.02 Rechtshandh. en crim. bestr./Tech.ass. bij drugsbestr. Suriname		200	200	200	200	
	91.01.01 Effectieve besturing van het Justitieapparaat/WIPO	146	0	- 30	0	116	0
Financiën VenW	04.20 Mult. Ontw. Banken en Fondsen	94 455	91 107	- 45 370	- 46 268	49 085	44 839
	33.03 Veiligheid luchtvaart (ICAO en EASA)	3 015	0	- 1 330	0	1 685	0
	33.02 Veiligheid goederenvervoer scheepvaart (IMO)	416	0	2	0	418	0

Begroting/beleidssterrein/artikel/omschrijving	Begroting 2006		Mutatie		Realisaties 2006	
	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
EZ	2.10 Infrastructuur voor innovatie	0	0	0	0	0
	2.15 Meer ontwikkeling en benutting van techn. kennis door bedrijven	5 138	0	66	0	5 204
	2.20 Ontwikkeling innovatie in de markt	0	0	0	0	0
	2.55 Goede randvoorwaarden voor innovatie-klimaat	346	0	- 21	0	325
	3.10 Zorgen voor aantr. regio's/steden om te kunnen ondern. (WTO)	208	0	- 6	0	202
	4.01 Algemeen (bijdragen aan int. instituten)	0	0	1 025	0	1 025
	4.50 Handhaving niveau v. voorzieningszekerh. op korte + lange termijn	1 050	0	- 908	0	142
	5.01 Algemeen	1 315	0	171	0	1 486
	5.20 Verdere vrijmaking v/h intern. handels-/invest.verkeer en versterking v/d econ. rechtsorde	3 948	0	208	0	4 156
	5.30 Bevorderen van internationaal ondernemen	108 363	773	5 904	- 773	114 267
	5.40 CBIN	4 952		5 589		10 541
	10.70 Efficiënt werkende communicatie en postmarkt (bijdr. UPU/ITU)	2 255	0	- 633	0	1 622
LNV	29.01.01 Internationale contributies/FAO	6 523	3 379	- 195	- 152	6 328
	23.01.04 Beheer van de natuur (Tropisch hout)	61	0	0	0	61
Toerekening	EKI-kwijtschelding	481 596	481 596	- 258 016	- 258 016	223 580
	Totaal	1 444 728	1 184 715	- 6 106	70 334	1 438 622
						1 255 049

Armoedebestrijding

In vrijwel alle partnerlanden zijn de *Poverty Reduction Strategy Papers* (PRSP's) het beleidskader geworden voor armoedebestrijding. In zeven partnerlanden zijn er tweede generatie PRSP's. Hierin zijn veel betere armoede-*benchmarks* afgesproken dan in de eerste generatie PRSP's. In alle landen waarvoor een tweede generatie PRSP is ontwikkeld, zijn *Poverty and Social Impact Assessments* (PSIA's) uitgevoerd.

In 2006 nam de niet-thematische financiering van armoedebestrijding in de vorm van macrosteun toe. Een aantal landen ontving dit jaar additionele macrosteun, waaronder Benin, Burkina Faso, Moldavië, Tanzania en Vietnam. In andere landen werd dit jaar geen of minder macrosteun verleend, zoals in Bolivia, Macedonië en Nicaragua. De uitgaven voor schuldverlichting zijn als gevolg van beslissingen in de Club van Parijs per saldo lager dan voorzien. De uitgaven aan het *Multilateral Debt Relief Initiative* (MDRI) zijn in 2006 echter verhoogd. De schuldverlichting op grond van het MDRI is in 2006 voor een eerste groep van twintig landen van start gegaan.

Ondernemersklimaat in ontwikkelingslanden

De capaciteit van bedrijven en individuen in partnerlanden om zelfstandig en duurzaam te exporteren en effectief en efficiënt handel te drijven met de Europese Unie is vergroot. Via het Centrum voor de Bevordering van de Import uit ontwikkelingslanden (CBI) hebben 160 bedrijven relevante competenties verworven, hebben 1276 personen kennis en vaardigheden opgedaan en is informatie (waaronder marktanalyses) verspreid onder bedrijven en bedrijfszondersteunende organisaties.

Onder andere via het partnerschap Nederlands Platform Microfinanciering (NPM) zijn in partnerlanden activiteiten ondernomen voor de ontwikkeling van de financiële sector. Het NPM zorgt voor informatie uitwisseling en afstemming tussen de verschillende aanbieders van financiële diensten. Daarnaast houdt het NPM een database bij, die inzicht geeft in het Nederlandse aanbod op het gebied van microfinanciering. In multilateraal

verband is het partnerschap programma met de *International Finance Corporation*, onderdeel van de Wereldbank, met vier jaar verlengd om extra steun te geven aan de private sector ontwikkeling in ontwikkelingslanden. Ook is in 2006 de samenwerking hernieuwd met *Women's World Banking*. Dit is een organisatie die zich inzet voor vergroting van toegang tot financiële diensten, met name gericht op versterking van de economische positie van vrouwen. Daarnaast zijn er ook kleinere activiteiten. Zo is in het kader van de wederopbouw van de financiële sector van Burundi een bedrag ter beschikking gesteld voor kredietverleningen aan het midden- en kleinbedrijf. Afbetalingen van de kredietverlening vinden plaats binnen 18 maanden en komen dan ten goede aan het Burundese ministerie van Financiën.

Internationaal Ondernemen

Het financieel instrumentarium voor internationaal ondernemen is – conform de wens van de Tweede Kamer – in 2006 in belangrijke mate gewijzigd en meer maatwerk geworden. Clusters van ondernemers die op basis van een gezamenlijke strategie internationaal zaken willen doen, kunnen via de programmatische aanpak (2gthere) voorstellen indienen voor meerjarige ondersteuning door de overheid op kansrijke markten. In 2006 is een aantal pilotprogramma's van start gegaan waarvan in de loop van 2007 de eerste resultaten worden verwacht.

Op het gebied van internationaal ondernemen is er in 2006 bijzondere aandacht geweest voor India, China, Rusland en Turkije. Om meer succes te boeken in India heeft de *Dutch Trade Board* (DTB) een actieplan in uitvoering genomen. Dit plan versterkt de positie van Nederlandse bedrijven die al zaken doen met India en wijst bedrijven die nog geen zaken doen met India op de kansen van deze groeiemarkt. In 2006 hebben twee bedrijvenmissies naar China plaatsgevonden. Tijdens deze bezoeken is er onder andere aandacht geweest voor samenwerking op het terrein van energie, wederzijdse markttoegang, stimuleren van hoogwaardige export en diensten en buitenlandse investeringen in Nederland.

Het in 2005 opgerichte *Crash team* Oneerlijke Concurrentie kan door middel van economische diplomatie een oplossing bieden voor hindernissen die het Nederlandse bedrijfsleven ondervindt bij het zakendoen op buitenlandse markten. In totaal zijn er sinds de oprichting van het *Crash team* 93 aanmeldingen binnengekomen. Dat betekent dat het instrument in korte tijd grote bekendheid heeft verworven onder het bedrijfsleven. Het *Crash team* heeft in 2006 veertien zaken tot een oplossing weten te brengen. Het ging daarbij bijvoorbeeld om douaneprocedures, informatievoorziening over internationaal-rechterlijke procedures in WTO-verband en interventies in onderhandelingen van de Europese Commissie met derde landen.

Beleidsartikel 5: Toegenomen menselijke ontplooiing en sociale ontwikkeling

Ontwikkeling kan alleen duurzaam zijn als naast economische groei (beleidsthema 4) ook aandacht wordt besteed aan de ontwikkeling van mens en maatschappij en aan het milieu (beleidsthema 6).

Beleidsthema 5, Toegenomen menselijke en sociale ontwikkeling (bedragen x EUR 1000)

Begroting/beleidssterrein/artikel/omschrijving		Begroting 2006		Mutatie		Realisaties 2006	
		Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
BZ	05.01 Onderwijs	335 143	335 143	62 318	62 318	397 461	397 461
	05.02 Kennisontwikkeling	116 258	113 662	4 121	4 121	120 379	117 783
	05.03 Gender	3 060	3 060	- 296	- 296	2 764	2 764
	05.04 HIV/AIDS	238 987	236 977	38 886	39 009	277 873	275 986
	05.05 Reproductieve gezondheid	95 074	95 074	19 013	19 013	114 087	114 087
	05.06 Participatie civil society	625 815	625 815	114 962	111 466	740 777	737 281
OCW	06.01 HBO (beurzen niet EU)	3 453	3 453	0	0	3 453	3 453
	06.02 HBO	309	0	0	0	309	0
	07.10 Wetenschappelijk onderwijs	54 397	52 089	411	388	54 808	52 477
	07.11 WO: beurzenprogramma	560	0	0	0	560	0
	16.01 Onderzoek en wetenschappen: WOTRO	454	454	0	0	454	454
LNV	26.01.01 Waarborgen van het kennisstelsel (ASC)	673	646	23	23	696	669
	26.01.01 Waarborgen van het kennisstelsel (Intern. onderwijs)	35	35	0	0	35	35
	26.01.01 Waarborgen van het kennisstelsel (ISRIC)	0	0	1 021	1 021	1 021	1 021
VWS	98 Projecten via UNODC	0	0	2 500	0	2 500	0
	98 WHO-partnerschap	4 000	0	10	0	4 010	0
Totaal		1 478 218	1 466 408	242 969	237 063	1 721 187	1 703 471

Onderwijs

Nederland heeft in 2006 zijn bijdrage aan het behalen van de Millennium Ontwikkelingsdoelen opnieuw verhoogd, onder meer ten behoeve van onderwijsdoelen. Het mede op initiatief van Nederland opgerichte *Fast Track Initiative* (FTI) voor onderwijs, waarin donoren hun technische en financiële hulp bundelen, is uitgegroeid tot een internationaal geaccepteerd planningsmodel voor onderwijs en heeft ervoor gezorgd dat onderwijs hoog op de politieke agenda staat. Inmiddels hebben 29 landen een «FTI-keurmerk» en komen in aanmerking voor steun. De komende jaren zal deze groep naar verwachting groeien tot ongeveer 50 landen. In 2006 heeft Nederland EUR 151 miljoen aan het FTI bijgedragen. Een andere grote uitgave was die voor onderwijs in crisissituaties via UNICEF. Doel is om in 2010 25 miljoen kinderen in 40 conflictlanden naar school te laten gaan.

Kennisontwikkeling

Uitgaven voor hoger onderwijs vinden plaats via drie programma's: het *Netherlands Programme for the Institutional Strengthening of Post-Secondary Education and Training Capacity* (NPT), het *Netherlands Fellowship Programme* (NFP) en het *South South Cooperation Programme between International Institutes* (SII). De NPT en NFP programma's richten zich met name op het vergroten van de kwaliteit en de kwantiteit van geschoolde arbeidskrachten in ontwikkelingslanden. Het NFP programma doet dit door middel van beurzenverstrekking aan studenten en *mid-career* professionals. In 2006 zijn 1532 beurzen verstrekt. Het NPT richt zich op een duurzame versterking van onderwijsinstituten in de ontwikkelingslanden. Een voorbeeld hiervan is de capaciteitsopbouw en modernisering van het curriculum van de Public Service College in Tanzania. Het SII-programma richt zich op de samenwerking tussen organisaties in de 36 partnerlanden. Het programma financiert onder andere activiteiten op het gebied van beleidsontwikkeling, onderzoek binnen het hoger onderwijsveld en capaciteitsversterking binnen hoger onderwijs.

Reproductieve gezondheid en HIV/Aids

Nederland droeg ook in 2006 bij aan de bestrijding van de HIV/Aids pandemie. Dit gebeurde onder meer via het *Global Fund to fight Aids, Tuberculosis and Malaria* (GFATM). Mede dankzij deze steun waren GFATM resultaten aanzienlijk beter dan gepland. Zo zijn 770 000 mensen behandeld met aids-remmers, zijn meer dan 2 miljoen mensen behandeld voor tuberculose en werden meer dan 18 miljoen bednetten voor malaria-preventie gedistribueerd.

Een aantal ambassades heeft daarnaast dit jaar omvangrijke meerjarige programma's afgesloten gericht op de verbetering van de (reproductieve) gezondheidszorg. Zo wordt in Nicaragua bijgedragen aan een programma gericht op het verbeteren van de reproductieve gezondheidszorg aan met name jongeren. In Mozambique is de zorgverlening voor aanstaande moeders uitgebreid door de aanschaf van 88 ambulances met verloskundige apparatuur en training van gezondheidswerkers. In Guatemala wordt de beschikbaarheid van condooms vergroot en in Jemen staat het verlagen van de moedersterfte centraal in het gezondheidsbeleid.

Maatschappelijk middenveld in ontwikkelingslanden

In 2006 zijn aan 58 organisaties subsidies toegekend in het kader van het Medefinancieringsstelsel (MFS) voor de periode 2007 tot 2010. Het nieuwe MFS vervangt het Thematische Medefinancieringsprogramma (TMF) en het Medefinancieringsprogramma (MFP) en is daarmee een subsidiemodaliteit voor zowel brede als themaspecifieke medefinanciering. Centraal in het MFS staan de Millennium Ontwikkelingsdoelen, kwaliteitsverbetering en resultaatgericht werken. Het MFS bevordert onderlinge samenwerking en partnerschappen. Bovendien stimuleert het MFS innovatie, complementariteit met de bilaterale samenwerking en stelt het nieuwe eisen aan financiële zelfstandigheid (tenminste 25 % eigen inkomsten per 1 januari 2009).

Beleidsartikel 6: Beschermd en verbeterd milieu

Duurzame ontwikkeling impliceert dat toekomstige generaties minstens zoveel kans op ontplooiing en ontwikkeling hebben als wijzelf. Duurzaamheid vergt naast aandacht voor economische groei (beleidsthema 4) en menselijke ontplooiing (beleidsthema 5) óók aandacht voor natuur en milieu. Het betekent ook relaties leggen tussen ons handelen «hier» en de gevolgen daarvan elders in de wereld.

Beleidsthema 6, Beter beschermd en verbeterd milieu (bedragen x EUR 1000)

Begroting/beleidssterrein/artikel/omschrijving		Begroting 2006		Mutatie		Realisaties 2006	
		Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
BZ	06.01 Milieu en water	253 651	248 918	- 11 408	- 19 018	242 243	229 900
	06.02 Water en stedelijke ontwikkeling	86 675	86 675	7 335	7 335	94 010	94 010
VROM	30.34.02 Internationale samenwerking milieu	4 396	0	247	0	4 643	0
	26.16.02 Clean development mechanism	44 000	5 000	- 21 471	- 5 000	22 529	0
VenW	31.01 Integraal waterbeleid (Partners voor Water)	10 594	0	- 3 134	0	7 460	0
	37.01 Weer, klimaat, seismologie, ruimtevaart (WMO)	736	27	- 66	- 1	670	26
	4.30 Duurzame energiehuishouding (Joint Implementation)	11 373	0	- 4 918	0	6 455	0
EZ	29.01.01 Organisatie CITES/COP 14	0	0	1 000	0	1 000	0
LNV	29.01.01 Internationale contributies/UNEP	243	243	0	0	243	243
	Totaal	411 668	340 863	- 32 415	- 16 684	379 253	324 179

Partners voor water

Partners voor Water II heeft als doel het bundelen van krachten om de internationale positie van de Nederlandse watersector (overheid, bedrijfsleven, kennisinstellingen en NGO's) te versterken. Door samenwerking wordt Nederlandse expertise structureel ingezet met duurzame oplossingen voor de wereldwaterproblematiek en versterking van de exportpositie.

Zo heeft Nederland tijdens het Vierde Wereldwaterforum het thema «Riskmanagement» op de internationale agenda geplaatst. In het eerste afgeronde stimuleringsproject, uitgevoerd in Ethiopië en Zuid-Afrika, is met behulp van satellietbeelden en regenvalgegevens het optreden van waterschaarste in beeld gebracht en op basis daarvan met verbeterde waterverdeling aantoonbaar schade verminderd.

CO₂-reductie

Het Protocol van Kyoto is op 16 februari 2005 in werking getreden. Het doel waar Nederland voor heeft getekend – om in de periode 2008–2012 de emissies van broeikasgassen met gemiddeld 6 procent per jaar te reduceren ten opzichte van 1990 – is hiermee bindend geworden. De reductieverplichting van 6% betekent voor Nederland een te behalen reductie van gemiddeld 40 Mton CO₂-equivalenten per jaar over de periode 2008–2012. De helft van de verplichte emissiereductie wordt gerealiseerd door middel van binnenlandse maatregelen. De andere helft, totaal 100 Mton, wordt gerealiseerd met behulp van de in het Kyoto protocol gedefinieerde «flexibele mechanismen»: reductie wordt in het buitenland gerealiseerd via de instrumenten *Clean Development Mechanism* (CDM) en *Joint Implementation* (JI). Deze maken het mogelijk dat emissies worden teruggedrongen in die landen waar dat tegen de laagste kosten kan. Emissiereducties die via deze mechanismen in het buitenland worden behaald, tellen mee in de nationale reductieverplichting.

Sinds de inwerkingtreding van het Kyoto Protocol en de start van Europese emissiehandel begin 2005 is de concurrentie op de JI- en CDM-markt flink toegenomen. De concurrentie leidt tot stijgende prijzen. Desondanks ligt Nederland nog goed op koers om de buitenlandse doelstelling te halen.

Geïntegreerd waterbeheer

In vijf partnerlanden zijn de programma's voor geïntegreerd waterbeheer geïntensiveerd. In zes stroomgebieden, namelijk van de Incomati, de Mekong, de Niger, de Nijl, de Senegal en de Zambezi, wordt gewerkt aan verbeterd waterbeheer. Zo wordt in de bovenloop van de rivier de Niger technische samenwerking van Mali met Guinee ondersteund op het terrein van waterkwaliteit, hydrologische dataverzameling en verantwoord bodem- en watergebruik. In het stroomgebied van de Nijl worden diverse grote programma's uitgevoerd, gericht op efficiënt watergebruik in de landbouw, behoud van *wetlands* en training op het gebied van integraal waterbeheer. In Senegal wordt de organisatie ondersteund die verantwoordelijk is voor verbeterd stroomgebiedbeheer van de Senegal rivier, zowel op het gebied van waterbeheerorganisaties (in samenwerking met het Waterschap Rivierenland) als *wetlands*beheer.

Beleidsprogramma Biodiversiteit Internationaal

Het Beleidsprogramma Biodiversiteit Internationaal (BBI) werd in 2006 geëvalueerd. Het omvat de inspanningen op het gebied van internationale biodiversiteit van zes departementen voor de periode 2002–2006. De

evaluatie was positief over inhoud van het programma maar kritisch over de aansturing er van. Voor de interdepartementale samenwerking binnen het programma was een bedrag beschikbaar gesteld uit ODA-middelen van ongeveer EUR 15 miljoen. Dit geld is onder andere gebruikt voor het verduurzamen van de productketens hout en vis, het ontwikkelen van ecologische netwerken en het ondersteunen van het secretariaat van het Biodiversiteitsverdrag (CBD). Ook het KNIP programma, een financieringsinstrument voor kleine natuurprojecten dat uitgevoerd wordt via de LNV-raden op de Nederlandse ambassades, behoort tot de gefinancierde activiteiten. Er wordt nu gewerkt aan een vervolg van het BBI waarbij opvolging wordt gegeven aan de aanbevelingen van de evaluatie. Inzet is om te concentreren op een beperkt aantal thema's waarop intensief wordt samengewerkt tussen de betrokken departementen en het maatschappelijk middenveld.

Beleidsartikel 7: Welzijn en veiligheid van Nederlanders in het buitenland en regulering van het personenverkeer

Nederland wil de belangen van Nederlanders in het buitenland beschermen, en het personenverkeer naar Nederland in goede banen leiden. Met de toegenomen mobiliteit van mensen, door Europese integratie, door het wegvallen van grenzen binnen Europa en door de globalisering, neemt de vraag naar consulaire diensten toe. Ook de regulering van het personenverkeer, waaronder het organiseren van visumuitgifte en asielbeleid, vraagt meer aandacht.

Beleidsthema 7, Welzijn en veiligheid van Nederlanders in het buitenland en regulering van het personenverkeer (bedragen x EUR 1000)

Begroting/beleidsterrein/artikel/omschrijving		Begroting 2006		Mutatie		Realisaties 2006	
		Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
BZ	07.01 Consulaire dienstverlening	11 502	0	1 378	0	12 880	0
	07.02 Vreemdelingenbeleid	111 377	108 059	- 20 130	- 17 929	91 247	90 130
Totaal		122 879	108 059	- 18 752	- 17 929	104 127	90 130

Consulaire werkzaamheden

Aan vele landgenoten is door Nederlandse vertegenwoordigingen ondersteuning geboden. Daarnaast werden ruim elfduizend bezoeken afgelegd aan de ruim 2500 in het buitenland gedetineerde Nederlanders.

Tijdens de oorlog in Zuid-Libanon in juli 2006 werden honderden Nederlanders vanuit het oorlogsgebied naar Nederland en andere veilige gebieden geëvacueerd. Om dergelijke grote calamiteiten nog beter het hoofd te kunnen bieden, zijn in 2006 snel inzetbare consulaire ondersteuningsteams (SCOT's) in het leven geroepen. Bij een calamiteit versterken deze teams ter plaatse de ambassade, zodat binnen de kortst haalbare termijn adequate hulp aan getroffen Nederlanders kan worden geboden. Na intensieve en langdurige onderhandelingen met de Syrische autoriteiten konden de op de Nederlandse ambassade verblijvende kinderen Sara en Ammar terugkeren naar Nederland.

Vreemdelingenbeleid

Migratie staat prominent op de (inter)nationale agenda. Denk aan de migratiestromen van Afrika naar Europa en de aandacht van de SGVN voor het onderwerp migratie en ontwikkeling.

In 2006 werd het nieuwe legalisatie- en verificatiebeleid geïmplementeerd. Het inburgeringsexamen buitenland werd op de ambassades ingevoerd. In 2006 is de eerste versie van het Nieuw Visum Informatie Systeem (NVIS) getest op één Nederlandse vertegenwoordiging. De eerste proeven met uitbesteding van belangrijke delen van het visumproces op de posten zijn gestart.

Beleidsartikel 8: Versterkt cultureel profiel en positieve beeldvorming in en buiten Nederland

Nederland streeft naar een versterkt internationaal cultureel profiel. Internationale culturele samenwerking draagt bij aan de ontwikkeling van de Nederlandse cultuur en beïnvloedt ook de bredere politieke, sociale en economische betrekkingen met andere landen.

Beleidsthema 8, Versterkt cultureel profiel, positieve beeldvorming in en buiten Nederland (bedragen x EUR 1000)

Begroting/beleidssterrein/artikel/omschrijving		Begroting 2006		Mutatie		Realisaties 2006	
		Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
BZ	08.01 Nederlandse cultuur	13 080	0	2 688	0	15 768	0
	08.02 Cultureel erfgoed	4 411	1 103	811	810	5 222	1 913
	08.03 Draagvlak Nederlands buitenlands beleid	56 172	32 625	9 814	3 038	65 986	35 663
	08.04 Vestigingsklimaat internationale org. in Nederland	0	0	0	0	0	0
OCW	14.04 Cultureel erfgoed: Sieboldhuis	0	0	110	0	110	0
	14.05 Cultuur: overig	1 397	0	- 225	0	1 172	0
Totaal		75 060	33 728	13 198	3 848	88 258	37 576

Programma Ondersteuning Buitenlands Beleid

Uit het Programma Ondersteuning Buitenlands Beleid (POBB) worden eenmalige activiteiten gefinancierd die bijdragen aan de doelstellingen van het Nederlands buitenlandbeleid en die een katalyserend karakter hebben. Zo werden in 2006 bijdragen geleverd aan het *Jakarta Centre for Law Enforcement Cooperation* (JCLEC) en het Gerechtsgebouw in Suriname.

Beleidsthema 9: Overige uitgaven

Onder het thema «overige uitgaven» zijn de uitgaven gegroepeerd die niet binnen één van de inhoudelijke beleidsthema's kunnen worden ondergebracht. Deze uitgaven betreffen met name de apparaatsuitgaven van Buitenlandse Zaken en de middelen voor attachés.

Beleidsthema 9, Overige uitgaven (bedragen x EUR 1000)

Begroting/beleidssterrein/artikel/omschrijving		Begroting 2006		Mutatie		Realisaties 2006	
		Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
BZ	09.01 Geheim	0	0	0	0	0	0
	10.01 Nominaal en onvoorzien	81 586	0	- 81 487	0	99	0
	11.01 Apparaatsuitgaven	656 334	199 178	- 6 123	- 1 254	650 211	197 924
Div. dept.	Attachés	49 886	0	- 3 590	0	46 296	0
Totaal		787 806	199 178	- 91 200	- 1 254	696 606	197 924

BIJLAGE 1

1.1 De HGIS-uitgaven 2006 per begroting en artikel (bedragen x EUR 1000)

Begroting/beleidssterrein/artikel/omschrijving	Begroting 2006		Mutatie		Realisaties 2006	
	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
V Buitenlandse Zaken						
01.00 Versterkte int. rechtsorde en eerbiediging van mensenrechten						
01.01 Internationale rechtsorde	32 003	3 352	5 234	414	37 237	3 766
01.02 Mensenrechten	27 606	22 122	4 760	3 946	32 366	26 068
01.03 Internationale juridische instellingen	11 349		- 2 147	0	9 202	
02.00 Grotere veiligh. en stabiliteit, effect. hum. hulpverl. en goed bestuur						
02.01 Nationale en bondgenootschappelijke veiligheid	14 023		3 496	0	10 527	
02.02 Bestrijding internationaal terrorisme			0	0		
02.03 Non-proliferatie en ontwapening	8 319	732	- 54	68	8 265	800
02.04 Conventionele wapenbeheersing			0	0		
02.05 Regionale stabiliteit en crisisbeheersing	265 958	253 533	8 423	- 19 043	274 381	234 490
02.06 Humanitaire hulpverlening	216 328	212 325	129 373	127 558	345 701	339 883
02.07 Goed bestuur	154 607	120 948	- 4 547	2 648	150 060	123 596
02.09 Grotere veiligheid door strijd tegen milieudegradatie		2 000	2 000	2 000	2 000	
03.00 Versterkte Europese samenwerking						
03.02 Ondersteuning bij pre- en postaccessie	10 100		2 714	0	12 814	
03.03 EOF Europees Ontwikkelingsfonds	150 071	150 071	- 10 697	- 10 697	139 374	139 374
03.04 Nederlandse positie in de EU	3 385		25	0	3 410	
03.05 Raad van Europa	8 000		1 008	0	9 008	
04.00 Meer welvaart en minder armoede						
04.01 Handels- en financieel systeem	63 157	3 306	- 38 746	- 2 316	24 411	990
04.02 Armoedebestrijding	288 974	281 657	176 255	177 451	465 229	459 108
04.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	353 764	303 126	150 656	201 294	504 420	504 420
04.04 Kwaliteit en effectiviteit ontwikkelingssamenwerking	19 771	19 771	- 1 086	- 1 086	18 685	18 685
04.05 Nederlandse handels- en investeringsbevordering	5 275		159	0	5 434	
05.00 Toegenomen menselijke en sociale ontwikkeling						
05.01 Onderwijs	335 143	335 143	62 318	62 318	397 461	397 461
05.02 Kennisontwikkeling	116 258	113 662	4 121	4 121	120 379	117 783
05.03 Gender	3 060	3 060	- 296	- 296	2 764	2 764
05.04 HIV/AIDS	238 987	236 977	38 886	39 009	277 873	275 986
05.05 Reproductieve gezondheid	95 074	95 074	19 013	19 013	114 087	114 087
05.06 Participatie civil society	625 815	625 815	114 962	111 466	740 777	737 281
06.00 Beter beschermd en verbeterd milieu						
06.01 Milieu en water	253 651	248 918	- 11 408	- 19 018	242 243	229 900
06.02 Water en stedelijke ontwikkeling	86 675	86 675	7 335	7 335	94 010	94 010
07.00 Welzijn van Nederlanders i.h. buitenl. en regulering v.h. pers. verkeer						
07.01 Consulaire dienstverlening	11 502		1 378	0	12 880	
07.02 Vreemdelingenbeleid	111 377	108 059	- 20 130	- 17 929	91 247	90 130
08.00 Versterkt cult. profiel, pos. beeldvorming in en buiten Nederland						
08.01 Nederlandse cultuur	13 080		2 688	0	15 768	
08.02 Cultureel erfgoed	4 411	1 103	811	810	5 222	1 913
08.03 Draagvlak Nederlands buitenlands beleid	56 172	32 625	9 814	3 038	65 986	35 663
08.04 Vestigingsklimaat int. organisaties in Nederland			0	0		
09.00 Geheim						
09.01 Geheim			0	0		
10.00 Nominaal en onvoorzien						
10.01 Nominaal en onvoorzien	81 586		- 81 487	0	99	
11.00 Algemeen						
11.01 Apparaatsuitgaven	656 334	199 178	- 6 123	- 1 254	650 211	197 924
Totaal	4 321 815	3 457 232	561 716	690 850	4 883 531	4 148 082
VI Justitie						
13.04.01 Rechtshandhaving en criminaliteitsbestrijding/VN-cellen		975	0	0	975	
13.02.02 Rechtshandh. en criminalit. bestr./Drugsbestrijding Suriname		200	200	200	200	
91 Algemeen						
01.01 Effectieve besturing van het Justitieapparaat/Europol	15 190		- 9 333	0	5 857	
01.01 Effectieve besturing van het Justitieapparaat/Attachés	731	586	0	1 317		
01.01 Effectieve besturing van het Justitieapparaat/WIPO	146		- 30	0	116	
Totaal	17 042	0	- 8 577	200	8 465	200

Begroting/beleidsreïen/artikel/omschrijving	Begroting 2006		Mutatie		Realisaties 2006	
	Totaal	vv. ODA	Totaal	vv. ODA	Totaal	vv. ODA
VII Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties						
06.01 Functioneren Openbaar Bestuur/apparaat (attachés)	280		165	0	445	
<i>Totaal</i>	<i>280</i>	<i>0</i>	<i>165</i>	<i>0</i>	<i>445</i>	<i>0</i>
VIII Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen						
06.01 HBO (beurzen niet EU)	3 453	3 453	0	0	3 453	3 453
06.02 HBO	309		0	0	309	
07.10 Wetenschappelijk onderwijs	54 397	52 089	411	388	54 808	52 477
07.11 WO: beurzenprogramma	560		0	0	560	
08.11 Internationaal beleid: attachés	150		- 7	0	143	
14.04 Cultuur: Sieboldhuis			110	0	110	
14.05 Cultuur: overig	1 397		- 225	0	1 172	
14.05 Cultuur: overig/attachés	100		- 2	0	98	
16.01 Onderzoek en wetenschappen: WOTRO	454	454	0	0	454	454
<i>Totaal</i>	<i>60 820</i>	<i>55 996</i>	<i>287</i>	<i>388</i>	<i>61 107</i>	<i>56 384</i>
IXB Financiën						
01 Belastingen						
02 Belastingdienst (attachés)	940		- 55	0	885	
04 Internationale betrekkingen						
20 Mult. Ontw. Banken en Fondsen	94 455	91 107	- 45 370	- 46 268	49 085	44 839
09 Algemeen (apparaat/attachés)	947		- 7	0	940	
<i>Totaal</i>	<i>96 342</i>	<i>91 107</i>	<i>- 45 432</i>	<i>- 46 268</i>	<i>50 910</i>	<i>44 839</i>
X Defensie						
09 Crisisbeheersingsoperaties (additionele kosten)	153 500	13 000	106 015	- 8 473	259 515	4 527
09 Crisisbeheersingsoperaties (VN-contributie)	60 000		- 3 146	0	56 854	
11 Internationale samenwerking						
03 Attachés	20 688		- 3 200	0	17 488	
<i>Totaal</i>	<i>234 188</i>	<i>13 000</i>	<i>99 669</i>	<i>- 8 473</i>	<i>333 857</i>	<i>4 527</i>
XI Volkshuisvesting, RO en Milieubeheer						
30.34.02 Internationale samenwerking milieu	4 396		247	0	4 643	
26.16.02 Clean development mechanism	44 000	5 000	- 21 471	- 5 000	22 529	
89.34 Apparaat IZ (attachés)	316		0	0	316	
<i>Totaal</i>	<i>48 712</i>	<i>5 000</i>	<i>- 21 224</i>	<i>- 5 000</i>	<i>27 488</i>	<i>0</i>
XII Verkeer en Waterstaat						
31.01 Integraal waterbeleid (Partners voor Water)	10 594		- 3 134	0	7 460	
33.02 Veiligheid goederenvervoer scheepvaart (IMO)	416		2	0	418	
33.03 Veiligheid luchtvaart (ICAO en EASA)	3 015		- 1 330	0	1 685	
37.01 Weer, klimaat, seismologie, ruimtevaart (WMO)	736	27	- 66	- 1	670	26
41.01 Attachés	2 205		- 648	0	1 557	
<i>Totaal</i>	<i>16 966</i>	<i>27</i>	<i>- 5 176</i>	<i>- 1</i>	<i>11 790</i>	<i>26</i>
XIII Economische Zaken						
2 Bevorderen van innovatiekracht						
01 Algemeen (attachés)	3 740		50	0	3 790	
10 Infrastructuur voor innovatie			0	0		
15 Meer ontwikkeling en benutting van techn. kennis door bedrijven	5 138		66	0	5 204	
20 Ontwikkeling van innovatie in de markt			0	0		
55 Goede randvoorwaarden voor innovatieklimaat	346		- 21	0	325	
3 Een concurrerend ondernemingsklimaat						
10 Zorgen voor aantr. regio's/steden om te kunnen ondern. (WTO)	208		- 6	0	202	
4 Doelmatige en duurzame energiehuishouding						
01 Algemeen (bijdragen aan int. instituten)			1 025	0	1 025	
30 Duurzame energiehuishouding (Joint Implementation)	11 373		- 4 918	0	6 455	
50 Handhaving niveau v. voorzieningszekerh. op korte + lange termijn	1 050		- 908	0	142	
5 Internationale Economische Betrekkingen						
01 Algemeen	1 315		171	0	1 486	
20 Verdere vrijmaking v/h intern. handels-/invest.verkeer en versterking v/d econ. rechtsorde	3 948		208	0	4 156	
30 Bevorderen van internationaal ondernemen	108 363	773	5 904	- 773	114 267	
40 CBIN	4 952		5 589	0	10 541	

Begroting/beleidssterrein/artikel/omschrijving	Begroting 2006		Mutatie		Realisaties 2006	
	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
10 Elektronische communicatie en post						
70 Efficiënt werkende communicatie en postmarkt (bijdr. UPU/ITU)	2 255		- 633	0	1 622	
<i>Totaal</i>	<i>142 688</i>	<i>773</i>	<i>6 527</i>	<i>- 773</i>	<i>149 215</i>	<i>0</i>
XIV Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit						
23 Natuur						
01.04 Beheer van de natuur (Tropisch hout)	61		0	0	61	
26 Kennis en Innovatie						
01.01 Waarborgen van het kennisstelsel (ASC)	673	646	23	23	696	669
01.01 Waarborgen van het kennisstelsel (Intern. onderwijs)	35	35	0	0	35	35
01.01 Waarborgen van het kennisstelsel (ISRIC)			1 021	1 021	1 021	1 021
29 Algemeen						
01.01 Internationale contributies/FAO	6 523	3 379	- 195	- 152	6 328	3 227
01.01 Internationale contributies/UNEP	243	243	0	0	243	243
01.01 Organisatie CITES/COP 14			1 000	0	1 000	
02.01 Apparaatsuitgaven (attachés)	18 271		- 608	0	17 663	
<i>Totaal</i>	<i>25 806</i>	<i>4 303</i>	<i>1 241</i>	<i>892</i>	<i>27 047</i>	<i>5 195</i>
XV Sociale Zaken en Werkgelegenheid						
98.08.01 Apparaatsuitgaven (attachés)	704		0	0	704	
<i>Totaal</i>	<i>704</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>704</i>	<i>0</i>
XVI Volksgezondheid, Welzijn en Sport						
98 Projecten via UNODC			2 500	0	2 500	
98 WHO-partnerschap	4 000		10	0	4 010	
98.02.01 Algemeen, apparaatsuitgaven (attachés)	814		136	0	950	
<i>Totaal</i>	<i>4 814</i>	<i>0</i>	<i>2 646</i>	<i>0</i>	<i>7 460</i>	<i>0</i>
Toerekeningen						
EU-begroting	319 496	213 952	- 16 800	- 9 200	302 696	204 752
EKI-kwijtschelding	481 596	481 596	- 258 016	- 258 016	223 580	223 580
<i>Totaal</i>	<i>801 092</i>	<i>695 548</i>	<i>- 274 816</i>	<i>- 267 216</i>	<i>526 276</i>	<i>428 332</i>
TOTAAL UITGAVEN	5 771 269	4 322 986	317 026	364 599	6 088 295	4 687 585

1.2 De HGIS-ontvangsten 2006 per begroting en artikel (bedragen x EUR 1000)

Begroting/beleidsterrein/artikel/omschrijving	Begroting 2006	Mutatie	Realisaties 2006
V Buitenlandse Zaken			
22 Grotere veiligh. en stabiliteit, effect. hum. hulpverl. en goed bestuur			
10 Nationale en bondgenootschappelijke veiligheid	135	- 119	16
70 Humanitaire hulpverlening	89	1 002	1 091
24 Meer welvaart en minder armoede			
10 Aflossingen/rente begrotingsleningen en restituties NIO	14 594	25 135	39 729
27 Welzijn van Nederlanders i.h. buitenl. en regulering v.h. pers. verkeer			
10 Consulaire dienstverlening	27 001	1 190	28 191
28 Versterkt cult. profiel, pos. beeldvorming in en buiten Nederland			
10 Doorberekening Defensie diversen	755	1	756
31 Algemeen			
10 Diverse ontvangsten	50 833	160 431	211 264
20 Koersverschillen		64 674	64 674
<i>Totaal</i>	<i>93 407</i>	<i>252 314</i>	<i>345 721</i>
VI Justitie			
91.01.01 Effectieve besturing van het Justitieapparaat		247	247
<i>Totaal</i>	<i>0</i>	<i>247</i>	<i>247</i>
IXB Financiën			
07 Beheer materiële activa (middelenafpraak)		26 166	26 166
<i>Totaal</i>	<i>0</i>	<i>26 166</i>	<i>26 166</i>
X Defensie			
20.01 Uitvoeren crisisbeheersingsoperaties	1 407	2 673	4 080
<i>Totaal</i>	<i>1 407</i>	<i>2 673</i>	<i>4 080</i>
XIII Economische Zaken			
05 Internationale economische betrekkingen			
21 Ontvangsten kredieten en garanties	681	10 438	11 119
90 Diverse ontvangsten BEB	1 134	2 516	3 650
<i>Totaal</i>	<i>1 815</i>	<i>12 954</i>	<i>14 769</i>
TOTAAL ONTVANGSTEN	96 629	294 354	390 983

BIJLAGE 2

De ODA-uitgaven naar beleidsthema (bedragen x EUR 1000)

		Realisa- ties 2005	Begroting 2006	Realisa- ties 2006	Begrotings- hoofdstuk
Versterkte internationale rechtsorde en eerbiediging mensenrechten					
1.1	Internationale rechtsorde	3 622	3 352	3 766	V-01.01
1.2	Mensenrechten	22 828	22 122	26 068	V-01.02
		26 450	25 474	29 834	
Grotere veiligheid en stabiliteit, effectieve humanitaire hulpverlening en goed bestuur					
2.3	Non-proliferatie en ontwapening	732	732	800	V-02.03
2.5	Regionale stabiliteit en crisisbeheersing	266 225	253 533	234 490	V-02.05
2.6	Humanitaire hulpverlening	309 563	212 325	339 883	V-02.06
2.7	Goed bestuur	96 180	120 948	123 596	V-02.07
2.9	Grotere veiligheid door strijd tegen milieudegradatie	0	2 000	V-02.09	
Defensie	Toerekening vredesoperatie	5 660	13 000	4 527	X-09
		678 360	600 538	705 296	
Versterkte Europese samenwerking					
3.3	EOF Europees ontwikkelingsfonds	137 808	150 071	139 374	V-03.03
Toerek.	Toerekening EU-begroting	209 782	213 952	204 752	Toerekening
		347 590	364 023	344 126	
Meer welvaart en minder armoede					
4.1	Handels- en financieel systeem	1 609	3 306	990	V-04.01
4.2	Armoedebestrijding	485 427	281 657	459 108	V-04.02
4.3	Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	262 964	303 126	504 420	V-04.03
4.4	Kwaliteit en effectiviteit ontwikkelingssamenwerking	23 535	19 771	18 685	V-04.04
Justitie	Rechtshandh. en crim. bestr./Tech.ass. bij drugsbestr. Suriname	0	200	VI-13.02.02	
Financiën	Mult. Ontw. Banken en Fondsen	315 535	91 107	44 839	IXB-04.20
EZ	Economische Samenwerking Indonesie	2 661	773	0	XIII-5.30
LNV	Internationale contributies/FAO	3 925	3 379	3 227	XIV-29.01.01
Toerek.	EKI-kwijtschelding	259 959	481 596	223 580	Toerekening
		1 355 615	1 184 715	1 255 049	
Toegenomen menselijke en sociale ontwikkeling					
5.1	Onderwijs	218 573	335 143	397 461	V-05.01
5.2	Kennisontwikkeling	100 829	113 662	117 783	V-05.02
5.3	Gender	3 266	3 060	2 764	V-05.03
5.4	HIV/AIDS	198 800	236 977	275 986	V-05.04
5.5	Reproductieve gezondheid	97 457	95 074	114 087	V-05.05
5.6	Participatie civil society	562 938	625 815	737 281	V-05.06
OCW	HBO (beurzen niet EU)	3 455	3 453	3 453	VIII-06.01
OCW	Wetenschappelijk onderwijs	52 971	52 089	52 477	VIII-07.10
OCW	Onderzoek en wetenschappen: WOTRO	454	454	454	VIII-16.01
LNV	Waarborgen van het kennisstelsel (ASC)	648	646	669	XIV-26.01.01
LNV	Waarborgen van het kennisstelsel (Intern. onderwijs)	35	35	35	XIV-26.01.01
				XIV-	
LNV	Waarborgen van het kennisstelsel (ISRIC)	0	1 021	26.01.01	
		1 239 426	1 466 408	1 703 471	
Beter beschermd en verbeterd milieu					
6.1	Milieu en water	209 523	248 918	229 900	V-06.01
6.2	Water en stedelijke ontwikkeling	67 025	86 675	94 010	V-06.02
VROM	Toerekening <i>Clean Development Mechanism</i>	0	5 000	0	XIA-26.16.02
VenW	Weer, klimaat, seismologie, ruimtevaart (WMO)	25	27	26	XII-37.01
LNV	Internationale contributies/UNEP	243	243	243	XIV-29.01.01
		276 816	340 863	324 179	
Welzijn en veiligheid van Nederlanders in het buitenland en regulering van personenverkeer					
7.2	Vreemdelingenbeleid (opvang asielzoekers)	75 764	108 059	90 130	V-07.02
		75 764	108 059	90 130	
Versterkt cultureel profiel en positieve beeldvorming in en buiten Nederland					
8.2	Cultureel erfgoed	1 323	1 103	1 913	V-08.02
8.3	Draagvlak Nederlands buitenlands beleid	31 922	32 625	35 663	V-08.03
		33 245	33 728	37 576	

		Realisa- ties 2005	Begroting 2006	Realisa- ties 2006	Begrotings- hoofdstuk
Algemeen					
11.1	Apparaatsuitgaven <i>193 007</i>	193 007 <i>199 178</i>	199 178 <i>197 924</i>	197 924	V-11.01
Totaal ODA binnen HGIS		4 226 273	4 322 986	4 687 585	
ODA buiten HGIS (instituten LNV)		4 725	4 725	4 725	
TOTAAL ODA		4 230 998	4 327 711	4 692 310	

**Oda-prestatie in 2006
(bedragen in miljoenen EUR)**

ODA-uitgaven (1)	4 692,3
Af: Aflossingen op ODA-leningen (2)	104,7
Af: Ontvangsten op eerdere ODA-uitgaven (3)	242,5
Netto ODA (1-2-3)	4 345,1
<i>BNP 2006</i>	<i>538 640,0</i>
ODA-prestatie 2006	0,81%

N.B. De ODA-prestatie komt in 2006 uit op 0,81%. Dit percentage is hoger dan de gebruikelijke 0,8%. In 2004 kwam de ODA-prestatie namelijk uit op 0,73% vanwege de terugbetaling van schulden door India. Dit lagere percentage zou in de jaren 2005–2007 worden gecompenseerd zodat de gemiddelde ODA-prestatie over de periode 2004–2007 0,8% zal zijn.

Afghanistan			
2.05 Regionale stabiliteit en crisisbeheersing	50 231 000	Egypte	1 103 000
2.07 Goed bestuur	1 146 000	2.07 Goed bestuur	773 000
	51 377 000	4.02 Armoedevermindering	997 000
		4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	60 000
		5.03 Gender	849 000
		5.05 Reproductieve gezondheid	4 367 000
		6.02 Water en stedelijke ontwikkeling	8 149 000
Albanië			
1.02 Mensenrechten	23 000	Eritrea	
2.07 Goed bestuur	2 100 000	2.07 Goed bestuur	87 000
6.01 Milieu en water	1 558 000	4.02 Armoedevermindering	83 000
	3 681 000	4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	101 000
		6.01 Milieu en water	100 000
		6.02 Water en stedelijke ontwikkeling	322 000
			693 000
Armenië			
1.02 Mensenrechten	187 000	Ethiopië	
2.07 Goed bestuur	708 000	4.02 Armoedevermindering	2 712 000
4.02 Armoedevermindering	5 000 000	4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	4 776 000
	5 895 000	5.01 Onderwijs	8 180 000
		5.04 HIV/AIDS	4 663 000
		5.05 Reproductieve gezondheid	7 417 000
			27 748 000
Bangladesh			
2.07 Goed bestuur	982 000	Georgië	
4.02 Armoedevermindering	4 621 000	1.02 Mensenrechten	23 000
4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	1 449 000	2.05 Regionale stabiliteit en crisisbeheersing	118 000
5.01 Onderwijs	16 999 000	2.07 Goed bestuur	901 000
5.04 HIV/AIDS	100 000	4.02 Armoedevermindering	5 000 000
5.05 Reproductieve gezondheid	9 725 000		6 042 000
6.01 Milieu en water	7 633 000	Ghana	
6.02 Water en stedelijke ontwikkeling	7 686 000	4.02 Armoedevermindering	16 079 000
	49 195 000	5.01 Onderwijs	2 152 000
		5.05 Reproductieve gezondheid	22 405 000
		6.01 Milieu en water	4 656 000
			45 292 000
Benin			
2.07 Goed bestuur	1 720 000	Guatemala	
4.02 Armoedevermindering	10 177 000	1.02 Mensenrechten	1 432 000
4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	160 000	2.05 Regionale stabiliteit en crisisbeheersing	1 112 000
5.01 Onderwijs	898 000	2.07 Goed bestuur	2 908 000
6.01 Milieu en water	1 159 000	5.04 HIV/AIDS	500 000
6.02 Water en stedelijke ontwikkeling	3 442 000	5.05 Reproductieve gezondheid	978 000
	17 556 000	6.01 Milieu en water	5 797 000
			12 727 000
Bolivia			
2.07 Goed bestuur	4 168 000	Indonesië	
4.02 Armoedevermindering	3 799 000	2.05 Regionale stabiliteit en crisisbeheersing	43 190 000
4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	4 478 000	2.07 Goed bestuur	17 483 000
5.01 Onderwijs	9 544 000	4.02 Armoedevermindering	4 279 000
6.01 Milieu en water	1 370 000	4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	946 000
6.02 Water en stedelijke ontwikkeling	1 000 000	5.01 Onderwijs	9 678 000
	24 359 000	5.02 Kennisontwikkeling	760 000
		6.01 Milieu en water	50 000
		6.02 Water en stedelijke ontwikkeling	10 227 000
			86 613 000
Bosnië & Herzegovina			
1.02 Mensenrechten	307 000	Jemen	
2.05 Regionale stabiliteit en crisisbeheersing	8 177 000	2.07 Goed bestuur	115 000
2.07 Goed bestuur	2 653 000	4.02 Armoedevermindering	3 969 000
4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	3 188 000	4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	256 000
	14 325 000	5.01 Onderwijs	9 313 000
		5.05 Reproductieve gezondheid	4 394 000
		6.01 Milieu en water	885 000
		6.02 Water en stedelijke ontwikkeling	3 793 000
			22 725 000
Burkina Faso			
1.02 Mensenrechten	39 000		
2.07 Goed bestuur	63 000		
4.02 Armoedevermindering	18 551 000		
4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	2 495 000		
5.01 Onderwijs	14 681 000		
5.03 Gender	154 000		
5.04 HIV/AIDS	1 474 000		
5.05 Reproductieve gezondheid	4 918 000		
6.02 Water en stedelijke ontwikkeling	779 000		
	43 154 000		
Colombia			
1.02 Mensenrechten	1 637 000		
2.05 Regionale stabiliteit en crisisbeheersing	2 079 000		
2.07 Goed bestuur	978 000		

4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	1 269 000	Kaap Verdie	
6.01 Milieu en water	12 120 000	4.02 Armoedevermindering	2 500 000
	18 083 000	4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	300 000
		6.01 Milieu en water	6 600 000
			9 400 000
		Palestijnse Autoriteiten	
Kenia		1.02 Mensenrechten	1 506 000
2.05 Regionale stabiliteit en crisisbeheersing	504 000	2.05 Regionale stabiliteit en crisisbeheersing	16 322 000
2.07 Goed bestuur	3 495 000	2.07 Goed bestuur	2 766 000
5.04 HIV/AIDS	634 000		20 594 000
	4 633 000		
		Rwanda	
Macedonië		2.07 Goed bestuur	4 800 000
2.07 Goed bestuur	2 823 000	4.02 Armoedevermindering	403 000
4.02 Armoedevermindering	1 652 000	4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	8 640 000
4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	1 387 000	6.02 Water en stedelijke ontwikkeling	1 969 000
5.01 Onderwijs	2 194 000		15 812 000
	8 056 000		
		Senegal	
Mali		4.02 Armoedevermindering	359 000
1.02 Mensenrechten	91 000	4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	250 000
2.07 Goed bestuur	1 232 000	6.01 Milieu en water	14 330 000
4.02 Armoedevermindering	10 527 000	6.02 Water en stedelijke ontwikkeling	225 000
4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	3 610 000		15 164 000
5.01 Onderwijs	22 000 000		
5.04 HIV/AIDS	270 000	Sri Lanka	
5.05 Reproductieve gezondheid	4 400 000	2.05 Regionale stabiliteit en crisisbeheersing	2 294 000
6.01 Milieu en water	1 606 000	2.06 Humanitaire hulpverlening	996 000
6.02 Water en stedelijke ontwikkeling	5 349 000	4.02 Armoedevermindering	2 709 000
	49 085 000	6.01 Milieu en water	3 733 000
			9 732 000
		Suriname	
Moldavië		2.07 Goed bestuur	5 998 000
2.07 Goed bestuur	2 085 000	4.02 Armoedevermindering	7 208 000
4.02 Armoedevermindering	874 000	4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	2 783 000
	2 959 000	5.01 Onderwijs	70 000
		5.04 HIV/AIDS	173 000
Mongolië		5.05 Reproductieve gezondheid	2 752 000
6.01 Milieu en water	5 674 000	6.01 Milieu en water	3 807 000
	5 674 000	8.02 Cultureel erfgoed	810 000
			23 601 000
		Tanzania	
Mozambique		2.07 Goed bestuur	6 035 000
2.07 Goed bestuur	1 136 000	4.02 Armoedevermindering	30 000 000
4.02 Armoedevermindering	17 908 000	4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	1 887 000
4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	265 000	5.01 Onderwijs	14 102 000
5.01 Onderwijs	13 473 000	5.04 HIV/AIDS	1 995 000
5.04 HIV/AIDS	2 204 000	5.05 Reproductieve gezondheid	11 900 000
5.05 Reproductieve gezondheid	2 257 000		65 919 000
6.01 Milieu en water	634 000		
6.02 Water en stedelijke ontwikkeling	4 943 000		
	42 820 000		
		Vietnam	
Nicaragua		4.02 Armoedevermindering	25 102 000
2.07 Goed bestuur	232 000	5.04 HIV/AIDS	300 000
4.02 Armoedevermindering	11 746 000	5.05 Reproductieve gezondheid	3 100 000
4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	3 604 000	6.01 Milieu en water	6 117 000
5.04 HIV/AIDS	638 000	6.02 Water en stedelijke ontwikkeling	4 737 000
5.05 Reproductieve gezondheid	5 631 000		39 356 000
6.01 Milieu en water	89 000		
	21 940 000		
		Zambia	
Oeganda		2.07 Goed bestuur	1 764 000
1.02 Mensenrechten	963 000	4.02 Armoedevermindering	7 749 000
2.07 Goed bestuur	18 429 000	4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	2 390 000
4.02 Armoedevermindering	16 308 000	5.01 Onderwijs	12 507 000
4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	507 000	5.05 Reproductieve gezondheid	14 079 000
5.01 Onderwijs	2 818 000		38 489 000
5.03 Gender	86 000		
	39 111 000		
		Zuid Afrika	
Pakistan		2.07 Goed bestuur	1 324 000
2.07 Goed bestuur	2 233 000	4.02 Armoedevermindering	897 000
5.01 Onderwijs	4 285 000	4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	608 000
6.01 Milieu en water	3 346 000	5.01 Onderwijs	20 997 000
6.02 Water en stedelijke ontwikkeling	4 648 000	5.04 HIV/AIDS	8 946 000
	14 512 000		32 772 000

**HGIS-uitgaven Natuur, Milieu en Water
(bedragen x EUR 1000)**

	Realisatie 2005	Realisatie 2006
ODA Natuur en Milieu		
<i>Directe uitgaven Natuur en Milieu</i>		
Landenspecifieke sectorale samenwerking	138 713	156 319
Thematische samenwerking in landen en regio's	69 402	71 145
Subtotaal directe uitgaven Natuur en Milieu	208 281	227 820
Toerekening macrosteun	3 897	14 054
<i>Multilateraal</i>		
<i>VN-instellingen</i>		
GEF-ODA/ Montreal Fund	24 448	40 019
UNEP	8 373	4 132
Verwoestijningsverdrag	109	234
UNDP	9 647	9 217
IFAD	3 367	3 217
FAO partnershipprogramma	3 750	3 000
UN-HABITAT	7 480	7 789
<i>Internationale Financiële Instellingen</i>		
IDA en regionale ontwikkelingsbanken	31 554	4 489
WB-Partnership Programma	25 862	13 868
<i>Europese ontwikkelingssamenwerking</i>		
Europees Ontwikkelingsfonds (EOF)	6 890	6 969
Toerekening EU-begroting	10 489	10 238
Subtotaal Multilateraal	131 969	103 172
<i>Particuliere kanaal</i>		
Speciale Activiteiten	20 450	36 526
TMF	32 188	31 042
Oret/Miliev	24 936	25 989
MFP	41 715	45 170
MFS	11 431	
SNV en PSO	13 748	16 843
Subtotaal Particulier Kanaal	133 037	167 001
<i>Overige toerekeningen</i>		
Apparaatsuitgaven	15 441	15 833
Natuur en Milieu Educatie	908	908
Int. onderwijs instituten	8 116	9 850
Subtotaal Overige Toerekeningen	24 465	26 591
Totaal ODA Natuur en Milieu	501 648	538 638
<i>Waarvan voor:</i>		
– Regeringsstandpunt Tropisch Regenwoud (RTR)	64 000	64 000
<i>BNP (x mln)</i>	<i>502 590</i>	<i>538 640,0</i>
ODA Natuur en Milieu als % van het BNP	0,100	0,100
Natuur en Milieu programma's		
Clean Development Mechanism	16 513	22 529
Joint Implementation	9 698	6 455
GEF non-ODA	5 500	10 823
Internationale samenwerking Milieu	4 392	4 643
Waterbeheer (Partners for Water)	9 891	7 460
Subtotaal	45 994	51 910

	Realisatie 2005	Realisatie 2006
Overig		
MATRA	3 318	
MATRA pre-accessie	792	
Subtotaal	4 110	
Totaal Non-ODA natuur en milieu	50 104	51 910
TOTAAL NATUUR EN MILIEU IN HGIS	551 752	590 548

Uitgaven HIV/AIDS, Malaria en Tuberculose (bedragen x EUR 1000)

	realisatie 2005	realisatie 2006
ODA HIV/AIDS, TB en Malaria		
<i>Bilaterale uitgaven HIV/AIDS, Malaria en TB</i>		
Partnerlanden met HIV/AIDS, Malaria en TB	71 851	84 891
Niet-gedelegeerde middelen	14 275	37 085
Toerekening macrosteun, noodhulp, en wederopbouw	25 569	24 245
Subtotaal directe uitgaven HIV/AIDS, Malaria en TB	111 695	146 221
<i>Multilateraal</i>		
<i>VN-instellingen</i>		
UNHCR	3 108	2 863
UNDP	4 824	4 609
UNICEF	4 820	4 275
UNFPA	38 635	41 935
UNAIDS	24 224	30 524
WHO/PAHO	4 067	4 215
Partnershipprogramma WHO	14 030	21 392
<i>Internationale Financiële Instellingen</i>		
GFATM	46 000	60 000
IDA en regionale ontwikkelingsfondsen	15 777	2 242
WB Partnerschapsprogramma	3 236	
<i>Europese ontwikkelingssamenwerking</i>		
Europees Ontwikkelingsfonds (EOF)	8 268	8 362
Toerekening EU-begroting	12 587	10 238
Subtotaal Multilateraal	176 340	193 891
<i>Particulier Kanaal</i>		
Aandeel HIV/AIDS, Malaria en TB van Medefinancierings- programma (MFP)	25 029	33 961
Thematische medefinanciering	16 973	27 441
PSO	1 425	1 650
Subtotaal Particulier Kanaal	43 427	63 052
<i>Overige toerekeningen</i>		
Apparaatsuitgaven	11 580	11 875
Int. onderwijsinstututen	1 073	1 075
Subtotaal Overige toerekeningen	12 653	12 950
TOTAAL ODA HIV/AIDS, Malaria en TB	344 115	416 114
Non-ODA HIV/AIDS, TB en Malaria		
Partnership Programma WHO (begroting VWS)	400	600
Overig	582	1 220
TOTAAL NON-ODA HIV/AIDS, TB en Malaria	982	1 820
TOTAAL HIV/AIDS, TB en Malaria in HGIS	345 097	417 934

**ODA-uitgaven Basic Education
(bedragen x EUR 1000)**

	Realisatie 2005	Realisatie 2006
<i>Bilaterale uitgaven basic education</i>		
Partnerlanden met onderwijs als sector	112 040	165 429
Silent partnership	5 100	10 064
Noodhulponderwijs	10 000	21 580
Andere activiteiten	6 845	9 981
Education for All (EFA) / Fast Track Initiative (FTI)	44 739	151 510
Toerekening macrosteun en schuldkwijtschelding	53 395	40 207
Toerekening andere thema's, zoals noodhulp en wederopbouw	29 870	27 873
Subtotaal bilaterale uitgaven basic education	261 989	426 644
<i>Multilateraal</i>		
<i>VN-instellingen</i>		
VN organisaties zoals ILO, UNICEF, UNRWA, UNESCO, WFP	26 610	23 146
<i>Internationale Financiële Instellingen</i>		
WB-Partnership Programma	1 725	6 500
IDA en regionale ontwikkelingsfondsen	31 554	4 484
<i>Europese ontwikkelingssamenwerking</i>		
Europees ontwikkelingsfonds (EOF)	5 512	5 575
Toerekening EU-begroting	10 489	10 238
Subtotaal Multilateraal	75 890	49 943
<i>Particulier Kanaal</i>		
Aandeel voor <i>basic education</i> van Medefinancierings- programma (MFP)	50 058 67 922	
Thematische Medefinanciering (TMF)	4 300	4 983
Salin	–	3 382
PSO	1 425	1 650
Overige	–	39
Subtotaal Particulier Kanaal	55 783	77 976
<i>Overige toerekeningen</i>		
Apparaatsuitgaven	15 441	15 834
Subtotaal Overige Toerekeningen	15 441	15 834
TOTAAL Basic Education	409 103	570 397
TOTAAL OS-begroting*	4 226 273	4 526 886
Uitgaven Basic Education als % van de OS-begroting	9,7%	12,6%

* De totale OS-begroting in 2006 minus de boekhoudkundige verwerking ontvangsten en betalingen FMO ad 165 mln.

BIJLAGE 8

Non-ODA-uitgaven naar beleidsthema (bedragen x EUR 1000)

		Realisa- ties 2005	Begro- ting 2006	Realisa- ties 2006	Begrotings- hoofdstuk
Versterkte internationale rechtsorde en eerbiediging van mensenrechten					
1.1	Internationale rechtsorde	39 428	28 651	33 471	V-01.01
1.2	Mensenrechten	5 674	5 484	6 298	V-01.02
1.3	Internationale juridische instellingen	8 908	11 349	9 202	V-01.03
Justitie	Rechtshandhaving en criminaliteitsbestrijding/VN-cellen	1 265	975	975	VI-13.04.01
	Preventie en Rechtshandhaving/Europol	4 544	15 190	5 857	VI-03
		<i>59 819</i>	<i>61 649</i>	<i>55 803</i>	
Vrede, veiligheid en conflictbeheersing					
2.1	Nationale en bondgenootschappelijke veiligheid	11 829	14 023	10 527	V-02.01
2.3	Non-proliferatie en ontwapening	7 438	7 587	7 465	V-02.03
2.5	Regionale stabiliteit en crisisbeheersing	18 774	12 425	39 891	V-02.05
2.6	Humanitaire hulpverlening	4 183	4 003	5 818	V-02.06
2.7	Goed bestuur	30 015	33 659	26 464	V-02.07
Defensie	Crisisbeheersingsoperaties (additionele kosten)	156 481	140 500	254 988	X-09
	Crisisbeheersingsoperaties (VN-contributie)	52 963	60 000	56 854	X-09
		<i>281 683</i>	<i>272 197</i>	<i>402 007</i>	
Versterkte Europese samenwerking					
3.2	Ondersteuning bij pre- en postaccessie	11 899	10 100	12 814	V-03.03
3.4	Nederlandse positie in de EU	5 891	3 385	3 410	V-03.04
3.5	Raad van Europa	8 591	8 000	9 008	V-03.05
Toerek.	EU-begroting	104 596	105 544	97 944	Toerekening
		<i>130 977</i>	<i>127 029</i>	<i>123 176</i>	
Meer welvaart en minder armoede					
4.1	Handels- en financieel systeem	28 806	59 851	23 421	V-04.01
4.2	Armoedebestrijding	7 177	7 317	6 121	V-04.02
4.3	Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	14 182	50 638	0	V-04.03
4.5	Nederlandse handels- en investeringsbevordering	3 839	5 275	5 434	V-04.05
Justitie	Algemeen, Bestuursdepartement/bijdrage WIPO	118	146	116	VI-07.01
Financiën	Mult. Ontw. Banken en Fondsen	7 711	3 348	4 246	IXB-04.20
VenW	Veiligheid goederenvervoer scheepvaart (IMO)	416	416	418	XII-33.02
	Veiligheid luchtvaart (ICAO en EASA)	906	3 015	1 685	XII-33.03
EZ	Infrastructuur voor innovatie	3 886	0	0	XIII-02.10
	Meer ontwikkeling en benutting van techn. kennis door bedrijven	0	5 138	5 204	XIII-02.15
	Ontwikkeling innovatie in de markt	326	0	0	XIII-02.20
	Goede randvoorwaarden voor innovatieklimaat	193	346	325	XIII-02.55
	Zorgen voor aantr. regio's/steden om te kunnen ondern. (WTO)	931	208	202	XIII-03.10
	Algemeen (bijdragen aan int. instituten)	142	0	1 025	XIII-04.01
	Handhaving niveau v. voorzieningszekerh. op korte + lange termijn	1 578	1 050	142	XIII-04.50
	Algemeen	4 330	1 315	1 486	XIII-05.01
	Verdere vrijmaking v/h intern. handels-/invest.verkeer en versterking v/d econ. rechtsorde	121 199	3 948	4 156	XIII-05.20
	Bevorderen van internationaal ondernemen		107 590	114 267	XIII-05.30
CBIN		4 952	10 541	XIII-05.40	
	Efficiënt werkende communicatie en postmarkt (bijdr. UPU/ITU)	2 228	2 255	1 622	XIII-10.70
LNV	Internationale contributies/FAO	3 509	3 144	3 101	XIV-29.01.01
	Beheer van de natuur (Tropisch hout)	61	61	61	XIV-23.01.04
		<i>201 538</i>	<i>260 013</i>	<i>183 573</i>	
Toegenomen menselijke en sociale ontwikkeling					
5.2	Kennisonwikkeling	2 596	2 596	2 596	V-05.02
5.4	HIV/AIDS	1 821	2 010	1 887	V-05.04
5.6	Participatie civil society	3 841	0	3 496	V-05.06
OCW	HBO	448	309	309	VIII-06.02
	Wetenschappelijk onderwijs	2 235	2 308	2 331	VIII-07.10
	WO: beurzenprogramma	575	560	560	VIII-07.11
LNV	Waarborgen van het kennisstelsel (ASC)	27	27	27	XIV-26.01.01
VWS	Projecten via UNODC	0	0	2 500	XVI-98
	WHO-partnerschap	2 000	4 000	4 010	XVI-98
		<i>13 543</i>	<i>11 810</i>	<i>17 716</i>	

		Realisa- ties 2005	Begro- ting 2006	Realisa- ties 2006	Begrotings- hoofdstuk
Beter beschermd en verbeterd milieu					
6.1	Milieu en water	6 128	4 733	12 343	V-06.01
VR0M	Internationale samenwerking milieu	4 392	4 396	4 643	XIA-30.34.02
	Clean development mechanism	16 513	39 000	22 529	XIA-26.16.02
	Bijdrage in deelnamekosten conferentie INECE	20			XIA-13.79.52
VenW	Integraal waterbeleid (Partners voor Water)	9 891	10 594	7 460	XII-31.01
	Weer, klimaat, seismologie, ruimtevaart (WMO)	647	709	644	XII-37.01
EZ	Duurzame energiehuishouding (Joint Implementation)	9 698	11 373	6 455	XIII-04.30
LNV	Organisatie CITES/COP 14	0	0	1 000	XIV-29.01.01
		47 289	70 805	55 074	
Welzijn en veiligheid van Nederlanders in het buitenland en regulering van het personenverkeer					
7.1	Consulaire dienstverlening	9 881	11 502	12 880	V-07.01
7.2	Vreemdelingenbeleid	1 258	3 318	1 117	V-07.02
		11 139	14 820	13 997	
Versterkt cultureel profiel, positieve beeldvorming in en buiten Nederland					
8.1	Nederlandse cultuur	14 227	13 080	15 768	V-08.01
8.2	Cultureel erfgoed	3 308	3 308	3 309	V-08.02
8.3	Draagvlak Nederlands buitenlands beleid	27 085	23 547	30 323	V-08.03
8.4	Vestigingsklimaat internationale org. in Nederland	0	0	0	V-08.04
OCW	Cultureel erfgoed: Sieboldhuis	110	0	110	VIII-14.04
	Cultuur: overig	1 209	1 397	1 172	VIII-14.05
		45 939	41 332	50 682	
Overige uitgaven					
10.1	Nominaal en onvoorzien	151	81 586	99	V-10.01
11.1	Apparaatsuitgaven	460 436	457 156	452 287	V-11.01
Div. dept.	Attachés	44 180	49 886	46 296	Div. Begrotingen
		504 767	588 628	498 682	
Totaal non-ODA		1 296 694	1 448 283	1 400 710	